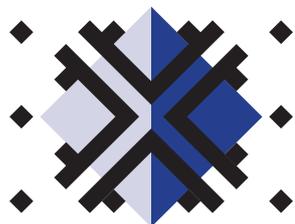


ХАНТЫ ЯСАҢ



Сохраняем
традиции
в новом
формате

23.07.2020
№ 14 (3554)

Основана
1 ноября 1957 года

Щорәсн рәт мўвел, лавәлсәт



Айлат ханты пух Игорь Александрович Лельхов лыпәт енумты тыдәщ 27-мит хәтәлн 2019-мит олн армия Мурманской мўва тәсы. Лўв щәта атомной ракетной «Пётр Великий» немуп вән крейсер хуща служитман вәд. Щәлта юхи йитал елпийн «Адмирал флота Советского Союза Горшков» немуп крейсер тўтаң хопн яңхәс.

Тәм ханты пух йивләңәл Семён Степанович Тарлин ищи Северной флот хуща Североморск па Северодвинск мўвн атомной ракетной «Пётр Великий» немуп вән крейсер хуща армиян вәс.

Игорь Лельхов щатъщәщел Степан Семёнович Тарлин нйә ол мәр Камчатка мўвн Тихоокеанской флот хуща вән тўтаң хопн яңхәс.

И. Лельхов әңкел рәтна хә Алексей Петрович Лельхов ищи военно-морской флот хуща Камчатка мўвн Тихоокеанской флот хуща армиян 1981-мит па 1984- мит ол вәнта вәс.

6-мит лопәсн лўңтаты

Ханты
ясәт нух
хәншәл

» 7

Хилеңәл
енмәлман
вәл

» 10

Тәк
кәртәң ай
леккар не

» 12



Вәнт кәртән интернет верды

Югра мўвн 700-кем вәнт кәртән вәлты хәнтәт, вухалят па юрнәт интернет тәйләт. Дыв «IT-стойбище» немуп вер унтасн вәнт кәртлала интернет талса.

Вўт мўвн вәлты шуши мира мет ям щимәщ ут тәйтты. Вантә, интернет унтасн кәмн вера хойла иса рәхл воша ай павәтты. Вәнт шушийн хәнтәт, вухалят па юрнәт интернет тәйтәл пәта вўх ши

вера Югра мўвн поступсы «Устойчивое развитие коренных малочисленных народов Севера» мухты мәды.

Ёмвош округ депутат хә А. Новьюхов лупәс:
» Вантә, «IT-стойбище» немуп вер ям арат

ол Югра мўвн рәпитл. Ши ут хўват шуши мир государственной услуга немуп тәхи эвәлт интернет мухты арсыр мосты непекәт верләт. Тәмәщ вер мет ши вәнт шушийн мосл. Хәнтәт, вухалят па юрнәт тәлтаса арсыр айкел уша верләт. Ма нәмәстемн, тәмәщ вер па мўвәтн вәлты шуши мира ванлдәтты мосл. Мосәң дыведа итәмиты верты.

Тәм ол Сәрханл районнән шуши мир пидә рәпитты ёх, Ёмвош округ информационной верәт тәты департамент хуша кәпәртты хуятәт па ПАО «МТС», ПАО «МегаФон» тәхәңәнән рәпитты хәннехәйт интернет Сәрханл мўвн Юган па Таурово ай кәртәңәнән верләт.

Иса Югра мўвн луватыйн 30 ай кәрт интернет верса.

Тўтәң хопн пурмәсәт тәсыйт

Лўңа йитыйн кашәң хәннехә тәл кешә ләщәтыйл. Итәх хуятәт лўңән хот омәсләт, әхәл, хоп верләт па тәх ёх хўд велпәсләләт, юхәл верләт.

Вантә, лўң хәтл хўв, Вёш ар вера хойлял. Тәм мәта хошум хәтләнн вўды кәртәнн имет кепәлал кәшмәлләт. Уйң неләм па хәншәң сәх ёнтман омәсләт. Ши күтн ин мәрәх воньщты пура юхтәс.

Югра мўвн луватыйн хульева мир тәл кешә ләщәтыйлләт. Нын ши вәллән, мўң мўвевән карты ёш шимл па ши пәта арл пеләк пурмәс лўң пурайн ай вошәта, кәртәта юханәт хўват тәдыйт. Ас па Ләңал асәңн па юханәт хўват арсыр пурмәсәт па ләтутәт тўвман тўтәң хопәт яңхләт.

Ёмвош округ луватыйн мира мосты пурмәсәт тўтәң хопәтн тәты вер олаңән мўң Сўмәтвош район кәща ләңкәр ики **Сергей Титов** иньщәссәв. Лўв лупәс:

» Сўмәтвош район кәща ёх ван хәтлуп

тыләнн 2019-мит олн Югра мўвн экономической верәт тәты тәхия немасыя пищма ләщәтсүв. Елды Ёмвош округ правительства поступсы №690-рп унтасн товийн юханәт пелка питум пурайн сыр-сыр пурмәсәтн тәсыюв. Мўвева хот кәрт тәлн әлты кев лавум тәсүв: Саранпауль воша хәт шурәс ветсот тонна арат, Ләв воша хәтсот тонна арат, Кимкьясуй кәрта 55 тонна арат, Шайтанка кәрта 80 тонна арат, Ванзетур воша 750 тонна арат, Тәк кәрта 550 тонна арат па Няксимволь воша 350 тонна арат. Ши тумпи АИ-92-К5 немуп бензин Сўмәтвоша 550 тонна арат, Игрим воша 700 тонна арат, Саранпауль воша 599-кем тонна арат, Няксимволь воша сотхәс тонна арат па Ләв воша кәтсот тонна арат пәксүв тәты. Шәлта дизельное топливо ищи юхан хўват тўтәң хопн



Тўтәң хопн лавум тәды. Интернет эвәлт вўюм хур

Сўмәтвоша кәтсот тонна арат, Сосьва воша 150 тонна арат, Саранпауль воша 249-кем тонна арат па Игрим воша кәтсот тонна арат юхтуптәсүв.

Елды Нуви сәңхум район кәща хә **Сергей Маненков** ясәң эвәлт уша йис, Ас хўват тўтәң хопәтн дыв мўведа хот кәрт тәлн әлты кев лавум, АИ-92-К5 немуп бензин, дизельной па реактивной топлива тәсы.

Шәлта Манстәр район кәща ләңкәр не **Наталья Кукулина** иньщәссәв, муйсәр пурмәсәт дыв хуцела тўтәң хопн тәсыйт. Лўв лупәс:

» Тәм ол юханлўв сырышәк пелка питсәт. Ши пәта арсыр мосты пурмәсәт сора вошлўва юхәтсәт. Щиты тови вўш эвәлт Шәншвош района тўтәң хопәтн бензин, хот кәрт тәлн әлты кев лавум па дизель мотор рәпитты пәта тўт йиңк тәсүв. Ин тўвум сопаслўв па ол вәнта яма тәрумләт.

Ёмвош округевн вәлты мир тәл кешә яма ләщәтыйлдсәт. Арсыр мосты пурмәсәтн Ас па Ләңал асәңн па юханәт хўват тәсыйт.

Айкелдән ләщәтәс:
Ульяна Молданова



Округ дума мирхот

Вэйт лор тыдәщ 9-митн Ёмвош дума 41-мит мирхот вәс. Депутатәт мосты поступсәт нух вантсәт па вүсәт.

Дума кәщә хә Б. Хохряков мирхот пүншумн лупәс, хуты тәм ванән Россия мұв вулаң поступсы йилпатсы.

Округевн пиресты тәхета 700-кем щурәс хуят юхтыдәс, щит иса мұвевн вәлты хәннехуятәт эвәлт 62 процента питл. Па 69 процента хуятәт йилуп Конституция пәта ясәндәл мәсәт.

Вэйт лор тыдәщ 4-мит хәтл вүш эвәлт щит йилпа вүюм поступсәт рәпитты питсәт.

Интәм Югра мұв дума ёха щит вулаң поступсы щирн округ законәт тўңматты мосл, щит вән рәпата.

» Ма дәңхалум вән пәмашипа ясәт лупты щихәннехуятәта, хуятат пиресты тәхета юхәтсәт па кашашты муй па ән кашашты ясәң мәсәт. Па щит ёха, хуятат тәм хәтләт мәр пиресты тәхетн рәпитсәт, – лупәс округ дума кәщә хә.

Щәлдә дума мирхотн депутатәт хәләнтсәт,

муй щирн 2019-мит ола вүюм округ бюджет вухәт тәруптәсийт. Щит олаңән вух лўңәтты департамент кәщә не В. Дюдина путәртәс. Щиты 2019-мит ол мәр дохәдәт – 259,8 млрд шойт вух, щит 103,7% питл, расходәт – 248,8 млрд, щит 94,2%, профицит – 11 миллиард шойт вух. Мет ар вух вәлты хотәт, мир ймәлтәты, экономика, социальной политика, өращты па кәсты верәта па па мосты угәта тәруптәсы.

Ищиты депутатәт «Об особо охраняемых природных территориях» вәлты поступсы йилпатсәт.

Тәм поступсы йилпа Федерация Совет ёхн ләщәтсы. Щит Россия мұв луватты йн 13% щимәщ мұв, щәта 2 миллион арат хәннехә вәл. Щит мұвәтн 63 – щит национальной паркәт, 28 тәхи хущи 923 вош па кәрт вәл.

Щимәщ тәхетн хәннехә хот омәсты, муй па мулты енмәлты пәта мұв вүты, юх эвәтты ән рәхл. Йилуп закон щирн щимәщ тәхетн вәлты хуятәт пәта мұв мәты рәхты питл.

Путәр хәншәс:
Надежда Вах

Мәта айдат ёх тәм йисн рәпата вүдыйт

«Россия – страна возможностей» немпи тәхи ёх соткем арсыр тәхи кәщәйт эвәлт иньщәссәт, йма муй әнтә, хуты интәм коронавирус мәш хоюм пурайн рәпитты хуятәт юлн рәпитләт па муйсәр рәпатнекәт тәм йисн мосләт.

75% кәщәйт лупсәт, хуты рәпатаел йма па тәса верты хуятәт мосләт. 44% кәщәйт щирн, вәлти рәпата вүты пурайн дыв ймсыева нух вантләт, ләдн айдат хуятәт па рәпитты ёх пидә иёшн, инумәсн ат рәпитсәт. 43% кәщәйтә щимәщ рәпатнекәт мосләт, ләдн лыведалупсы па имухты рәпата йма ат версәт. 40% кәщәйт елдә йма рәпитты олаңән нәмәсты хуят мосл. Тәп яң процент арат ястәсәт, хуты лыведа елдә кәщә йиты рәпатнекәт мосләт. 60 процент арат кәщәйт щимәщ хуятәт рәпата лавәлдәт: нум-

сәң хуятәт, щимәщ ёх, хуятат па хәннехәйт пидә ийха рәпитты, нўшайт тўңматты хошләт па елдә вәндтйылты дәңхаләт.

» Йма тестәт миюм ёх, сырышәк рәпитум мир, колледжән муй университетн йма вәндтйулум хуятәт, арсыр кәсупсәтн нух питум хәннехуятәт сырышәк рәпата вүдыйт, – «Россия – страна возможностей» немпи тәхи кәщә Алексей Комиссаров лупәс. – Интәм рәпата вүты елпийн мет сыры кәщә рәпата вүты хәннехә пидә пу-



тәртәл, мосты верәт олаңән иньщәс, щиты 60 процент арат тәхи хущи верләт. Практика па стажировка юпийн ищи итәх айдат ёх рәпата вүдыйт, вантә, кәщәйт вантләт, муй щирн дыв рәпитләт.

Итәх тәхет рәпата хуятәт ищи университетәтн айдат ёх вәндтәләт, лекцияйт лўңәтләт па па верәтн нәтләт.

Ар пеләк кәщәйт дәңхаләт, ләдн дыв рәпат-

некәл тәдәң хәтл ат рәпитсәт. 25% кәщәйт лупсәт, хуты мет вулаң – щит мосты пурайн рәпата верман ат вәс.

Щит иньщәсты вер Ас нопәтты тыдәщ 15-мит хәтл вүш эвәлт вәщ тыдәщ 9-мит хәтл вәнтты ләщәтман вәс.

Хәнты ясәна
тулмащтәс:

Людмила Гурьева



Югра мўвн аршӑк йис ар ӑкӑтсы

Ас нопӑтты тылӑщ 2020-мит одн Югра мўв шуши мир вӑлупсы щирӑт арталӑты хӑннехуятӑт уша версӑт кӑт тӑхи, щит: муй щирн катра пура вўш эвӑлт «Вошӑн ики лўнӑлтуп ар» па «Ар хотӑн ими ар», мӑта утӑт иса касум мўв хӑнтӑтн лўнӑлтуп лӑщӑтты хӑтлӑтн тӑса па хурасӑна ариман муй якман тӑйсыйӑн.

Мосл лупты, хуты лўнӑлтуп ӑмӑнхӑтлӑт, мӑта утӑт увӑс мўв хӑнтӑт йис вўшӑт эвӑлт иса версӑт, тӑп 2016-мит одн Российской Федерация мўв хон пелӑкн рўщ щирн, нематериальной культурной наследия лўнӑтты питса. Вантӑ, щит

сыр-сыр йитӑт тӑйл, мӑта утлӑд унтасн хӑнты ӑх культура щи ӑмӑнхӑтл верты пурайн иса ийха ӑкӑтман тӑйлы.

Лўнӑлтуп лӑщӑтты хӑтлӑтн, вантӑ, пўпи якӑн щирӑт, вой арӑт па сыр-сыр ӑд хӑннехӑ вӑлты-холты щирӑт муй верӑт

иса итн-итн айлтыева илӑм вер юпийн имухты кимит верӑт ймсыева ванлтӑлйит, немасыя такӑн няхлйит муй ар щирн хурасӑна альдйит. Щи тумпийн, щи кўтн ймсыева ӑнтум ӑмӑн лӑмӑтсухӑт, милӑт па посӑт, сўвӑт муйт ищиты якты хуятӑга тӑйты па мосл. **Щӑлта кашӑн пўпи якты хӑннехӑя щимӑщ як верты хурасӑт ищи йма вӑйтты мосл.**

Тӑм ол йма йис арӑт ариты неӑа Татьяна Дмитриевна Пяк лўнӑтла, щи не Катучи немуп тӑхийн Нуви

сӑнхум районӑн вӑд. Лўв хӑнты па юрн мирӑн йис арӑт шеӑк йма ариты веритл. Хӑ ӑх эвӑлт Григорий Николаевич Кантеров касум па пим хӑнтӑт па юрн ясӑнӑн йис арӑт арийл па ниньӑохн ар-свӑт хурамӑна юнтӑл. Лўв Ай-Натӑн кӑртӑн Нуви сӑнхум районӑн ин вӑд. Щи ӑх тумпийн Вынга тӑхи Сӑрханл районӑн вӑлты не Ольга Ивановна Колыванова хӑнты мир юкан арӑт арийл па ар хурамӑн моньщ тӑйл.

Округ творчества хот айкел **Владимир Енов** тулмащӑтӑс

Рӑт мир мойлупсы наука верӑт ӑхтыйн Эстония мўвн

Ясӑн щирн рӑт мирев Эстония мўвн вӑндтылты па наука верӑт тӑты министрства тӑхи кӑсупсы лӑщӑтсӑт. Тӑм мойлупсы немасыя ясӑн щир рӑтнӑйт кеша верса.

Эстония мўв наука щирн мойлупсы вўты пӑклӑт, щи хуятӑт мӑта ӑх юхи хӑшум нйӑл ол мӑр 2016-мит вўш эвӑлт 2020-мит ол вӑнта научной монографияйт па киникайт хӑншсӑт. Мойлуптӑты щира литература, рӑт ясӑт, йис вӑлупсы суртӑт, археология, арсыр мир вӑлупсы вӑндтӑты вер, уральской хӑннехӑйт йис моньщӑт олӑнӑн хӑншум вӑн непекӑт арталӑты питлайт. Щи тумпи уральской ясӑнӑтн хӑншум рӑпатӑйт хулыева нух вантлайт.

Мойлупсы вўты лӑнхӑтты ӑха Эстония мўва тӑм тӑхия, [marika@](mailto:marika@fennougria.ee)

fennougria.ee вӑйт дор тылӑщ 17-мит хӑтл 2020-мит ол вӑнта тӑмӑщ непекӑт китты мосл:

- ◆ хӑншум киникайн pdf щирн киталн;
- ◆ вохты непек эстонской, рўщ па английской ясӑнӑтн вераты, щив нын немн, опрӑщ немн, ащи немн хӑн сема питсӑты, вӑлты па рӑпитты хот адрес па электронной пӑщтайн хӑншаты;
- ◆ лӑщтаты сыры нын наука щирн эстонской, рўщ па английской ясӑнӑтн хӑншилум непеклӑн;
- ◆ нын хӑншум киникайлӑн щи кӑсупсыя китты непек эстонской,



рўщ па английской ясӑнӑтн лӑщӑтты мосл.

Кӑсупсыя непеклӑн пӑщта мухты тыв рӑхл китты:

Программа родственных народов Эстонии
Marika Alver
Pärnu mnt 28
Tallinn 10141
Эстония

Ясӑн щирн рӑт мирев Эстония мўвн вӑнд-

тылты па наука верӑт тӑты министрства тӑхи кӑсупсийн нух питты ӑх немӑт васы мӑнты тылӑщн 17-мит хӑтӑлн 2020-мит уша йилӑт.

Рӑт ясӑнӑт вер тӑты хӑ **Марика Альвер**,
Эстония мўв

Хӑнты ясӑна тулмащӑтӑс:
Ульяна Данило



75
ПОБЕДА
2020

Даль пурайн тарма рэпитсәт

Тәм путрәт Вудаң даль пурайн рэпитум эвет олаңан хәнты Ваньщавәт ашколайн вәндтылум эвет па пухәт хәншсәт. Ин дыв вәна па семьяңа йисәт, тәп хәншум утдал хәщсәт па мўң дўңәтты веритләдўв.

Тәм вер киникайт дўңәтты хотн рэпитты не Нина Васильевна Шабаршина унтасн тывәс. Мосд лупты, хуты Нина Васильевна ар щимәщ путәр әктәс.



Анна Леонтьевна Молданова (Миляхова) 1927-мит олн Тәк кәртән Сүмәтвош районән нуви тәрүм тўт шиваләс. 1941-мит олн дўв 14 тәда йис. Анна Леонтьевна даль пурайн колхозн тәл-лўң мәр хўд велпәслуман вәс, леспромхозн рэпитәс, ловн тўтгьюх талдяс. Хән-нехуетәт ши пурайн атл-хәтл ши рэпитсәт. Әхәт дўв Ваньщавәт кәрта икия яңхәс. Икисаңан ар нявремәң хот тәйлсәңән. Щәта дўв мис пәсты неңа вәс па ай мисәт тәйс. Анна Леонтьевна 2002-мит олн әнтәма йис.

алдясәт, хўд судысәт, сәрәлсәт. Әхәт дўв вўды әхәлн пәщта талдяс па рыпакләс.

Даль юпийн дўв Ваньщавәт кәртән вәс, 2003-мит олн әнтәма йис.



Нина Семёновна Молданова 1924-мит олн Вотма кәртән нуви тәрүма юхтәс. Даль олңитумн 17 тәда йис. Вән рўщ панән стрежевой тухәлн рыпаклуман вәс. Кәт хәтл мәр ән удман хўд велпәсләсәт. Катлум хўлдал фронта китсыйт, еша и хўд тәп мийлясы, ләдн хотәң ехдал ат лапәтсәт. Хәтл мәр нявремәт 250 грамма няньн, пирәщ па ән рэпитты хуетәт – 300 грамма арат, рэпитты вән хует – 500 грамма няньн мийлясыйт. 1943-мит олн ащел әнтәма йис па Нина мет вәна хәщсәт. Даль юпийн 1960-мит олн Нина Семёновна мис пәсты неңа рэпитты питәс. Яма па тўңширәңа рэпитмәл пәта арсыр мевд посәтн мойдыйдсы. Дўв 1997-мит олн әнтәма йис.



Прасковья Васильевна Юрьева (Юмина) 1924-мит олн Касум кәртән сема питәс. Хән даль тывәс, дўв 17 тәл дуват вәс. 1941-мит олн Поднавәт кәртән хўд вўты неңа вәндтыләс. 1942-мит олн Хўлдорн рэпитты питәс. Аләң вўш эвәлт па атл вәнты хўдәт вўсәт, лавәрт суды хирәт



Матрёна Егоровна Яркина (Молданова) олаңан дўв Наташа хил-неңәл ашколайн вәнд-тыйлмәдн хәншәс. Аң-каңкел 1928-мит олн Аснопәтты тыләщ 19-мит хәтлән Сүмәтвош район Ләхсум кәртән сема питәс. Тәм кәрт катра пурайн Ваньщавәт кәрт пўңәлн вәс.

1941-мит олн даль тывәс. Икет вурәкәт пида таранләты тәсыйт. Юдн пирәщ хуетәт, имет па нявремәт хәщсәт. Матрёна Егоровна па айлатәхиты иши рэпитты питәс. 1943-мит олн Матрёна эвие 15 тәда йис па дўв колхоза вўсы. Дўв Асн, дорәтн рыпакләс па па арсыр лавәрт верәт ләщәтәс. Ведум хўд-дал дыв судысәлдал, сорәлсәлдал, хўдәң вуй версәт. Әхәт ши верум хўдәт, солдатәт лапәтты пәта, даля китсыйт. Щиты ши эвет па пухәт ши тарум пурайн вәсәт па рэпитсәт. Матрёна Егоровна 2007-мит олн әнтәма йис.



Евгения Петровна Дыбина (Молданова) 1915-мит олн Сүмәтвош районән Хўр кўтуп кәртән (Ваньщавәт кәрт пўңәлн) сема питәс. Даль елпийн дўв Войтехово кәрта икия яңхәс. Хән 1941-мит олн даль тывәс, дўв 26 тәда йис. Икел әнтәма йис па дўв хәлум нявремәдәл пида юхлы Ваньщавәт кәрта касләс. Даль йиты мәр дўв колхозн рэпитәс. Ши пурайн довдал колхоза мәсәдәл. Кәт довңәл колхоза вўсыйңән, кәтңәл даля тәсыйңән. Ши пурайн ай няврем тәйты неңәт кәртән муй па ванән рэпитсәт. Дўңән турн версәт, кәртәпка омәссәт, рыпакләсәт, хәлуп хәшсәт, тәдн мисәт, ай мисәт тәйсәт.

Даль юпийн дўв Сүмәтнюл кәртән «Ворошилова» немуп колхозн рэпитәс, нявремәдәл енмәлтәс. Дўв 1996-мит олн әнтәма йис.

Нина Шабаршина
хәншум непек ширн
Хәнты ясаңа тулмащтәс:
Надежда Вах



Щорасн рэт мўвел давалсат

«Ханты ясан» газетайн рэпитты ешак ёх, вўща велаты! Россия мўв луватыйн вўнш тылащ хулаты хатлатн Военно-Морской Флот ёманхатл посталы. Ма хоттел ёхдам эвалт нйл хе хуят Военно-Морской Флот хуца армияйн весат.

Икем аши шенят Степан Семёнович Тарлин Амня вошн вес. Лўв Помут кертан вўдең па велпаслаты харши ёх хотн сема питас. Ашколайл етшуптумал юпийн армия тасы. Нйл ол мар Камчатка мўвн Тихоокеанской флот хўца вон тутан хопн янхас. Степан Семёнович юхи юхатмал юпийн Светлана Тимофеевна пида яха мансаңан. Лын нйл январем Ольга, Семён, Василий па Альбина енмалсаңан.

Елды ма икем Семён Степанович Тарлин сема питас па енмас Амня вошн. Щалта Северной флот хуца Североморск па Северодвинск мўвн атомной ракетной «Пётр Великий» немуп вон крейсер хуца армияйн вес. Юхи юхатмал юпийн вухсар вошн рэпитас. Ин Нуви саңхум вошн РИТЭК немпи тахийн капартал. Семён Тарлин 2007-мит олн нэпталь велгы оты пида Александра Сергеевна Лельхова тэслэ. Лын яха

Игорь па Софья январемнан енмалдаңан.

Лын пухан Игорь Александрович Лельхов лыпат енуты тылащ 27-митхатлн 2019-мит олн армия Мурманской мўва тасы. Лўв щата атомной ракетной «Пётр Великий» немуп вон крейсер хуца служитман вел. Щалта юхи йитал елпийн «Адмирал флота Советского Союза Горшков» немуп крейсер тутан хопн янхас. И. Лельхов Нуви саңхум вошн сема питас па енмас. Щата ашколайл етшуптумал юпийн колледж хуца тутан хопатн янхты хея вонлтылас. Ая велмал телан рэт ханты мирл якат вонлтас, яма нарасьюхн юнтал.

Щалта мўн хотэв эвалт па и ханнехе моряка вес. Ма рэтнаём Алексей Петрович Лельхов Нуви саңхум районан Паштар кертан вой-хўл велпаслаты ёх хотн сема питас. Полнават вошн ашколайл етшуптаслэ. Щалта 1981-мит ол



▲ Степан Тарлин



▲ Алексей Лельхов



▲ Семён Тарлин служитум ёхлад пида

вўш эвалт 1984-мит ол ванта Советской Армия тасы. Лўв Камчатка мўвн Тихоокеанской флот хуца щорас пўнайл ииңкят давалты тутан хопн кат ол мар вес. Эхат юхи юхатмал юпийн Сўматвошн «Костромич» немуп тутан хопн янхас. Лўв имел пида хелум январем енмалсаңан. Ин Алексей Петрович имел пида Ванзетур вошн велдаңан.

Щиты мўн ван рэтналўв эвалт нйл хе хуятэв Военно-Морской Флот хуца армияйн весат.

Военно-Морской Флот ёманхатл лепн мўн вон вўща ясан тутан хопн янхум ёха китлўв.

Мўв лавлум, щорас ииңк лавлум ешак ёх!

Нын ёманхатлдан ланхалўв лупты:

Найн-Вертан давалман ат тайдайты!

Хўв йис, хўв нэпат тынаң ханнехуятат велаты!

Александра Лельхова,

Амня вош

Ханты ясаңа тулмащтас:

Ульяна Данило

ВЕЯТН ЩИ ОЛАҢАН

Россия мўв луватыйн Военно-Морской Флот ёманхатл постаты Пётр I хон вўш эвалт питса. Вантэ, 1714-мит олн Россия мўв тутан хопат гангут немуп щорас ават хонаңан нух питсат. Щи пата щи вўш эвалт вўнш тылащ 27-мит хатлн Военно-Морской Флот ёманхатл Россия мўвн посталы. Ин кашан ол Санкт-Петербург вошан там ёманхатл посталы. Щи хатлн тутан вон крейсер хопат хурамана Нева Ас хуват янхлат.

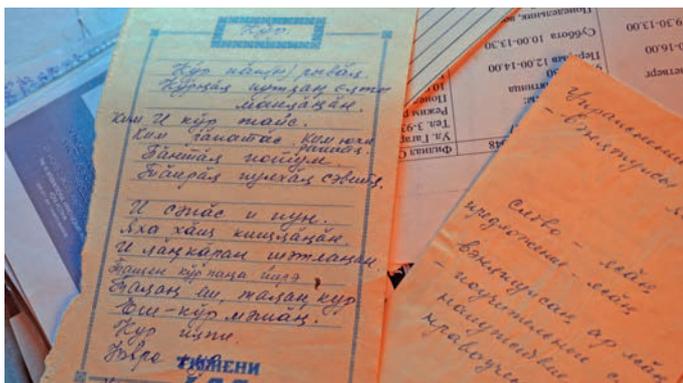


Ханты ясңат нух ханшәл

Тәм вәлтәвн рәт ханты ясңев тәруптәты пйтсәв. Йилпа енумты нартуп нявремәт рәт щирн шимл путәртләт. Зоя Никифоровна Лозямова ясңәл йма тәйман ар ол мәр ханты ясңәт ийха әктәс.



Н.В. Маковецкая па З.Н. Лозямова пида



З.Н. Лозямова әктум йис ясңәт

Ирәс мулдас арсыр ясңәт нух ханшман тәйл па щитдал рүщ ясңәт пунсәдә. Тәм нәптәл вәна йовум ими ханты па рүщ ясңәт словарь еша вәдман мира ванлтәл. Мин лүв пидала вәйтантыйлсумн па путәртсумн:

Зоя Никифоровна, муь вүрн нәң йис ханты ясңәт нух ханшты пйтсән?

► Ма немасья ясңәт ән әктыйлсум. Ёмвошн ханты, вухаль мир йис пурмәсәт ванлтуман тәйты «Торум Маа» тәхийн рәпитмемн ши тәхи кәща хә Александр Константинович Матюков муң ясңев вәндтәты сонтумәс. Лүвела ма ясңәт ханшты пйтсум. Щирн нумсем пйтәс, неш, кемпа, муң ар ясңәт тәм вәлтәвн нюр путәрн ән тәйләлүв. Ши йүпийн ма немасья йис ханты ясңәт әкәтты па нух ханшты олңитсум. Щиты айлта словарь вәнта ясңәт әкүмсәт.

Нәң словарь хәнштәнән, мәта сурт шеңк давәрт?

► Ханты ясңемн ши кұш луплүм, тәп итәх йис ясңәт давәрт рүщ ясңәт тулмащтәты. Күртәстем пурайн Сергей Иванович Ожегов верум словарь вантлүм па артащлүм, муь иты тәса рүщ ясңәт ханты ясңәт павәтты.

Вантә, йис мир путәртүм щир нюр па хурасуп. Щәлта йилпа енумты нявремәта, ханты ясңәт пида рәпитты хуятәта тәм хәншты словарь непекем мосмәтл. Лыв тәлтгаса тәс путрупсы вүты пйтләт.

Нәптәл вәна йовум ими Зоя Никифоровна Лозямова хәншум словарь тәса наука щирн учёной ики Андрей Данилович Каксин ләщәтл. Лүв тәм непек оләңән айкел павтәс:

» Зоя Никифоровна хәншум ханты ясңәт непек ар йис путрупсы тәйл. Ши щирн тәм



Г.С. Лозямова па З.Н. Лозямова хәнты ясңәт нух хәншләнән

словарь вера айлат ёха, ханты ясңәт наука щирн вәндтәты па па хуятәта мосмәтл. Щәлта тәта мәта и ясңәт вантты олңитлән ки, па елды имухты худыева ши ут пида вәлтты путрәт хәншман вәлдәт. Тәмәщ словарь худна ән хәнщийлсүв. Ма нәмәстемн тәм киника мира мосты пйтл.

Йис ханты ясңәт вән непек «Союз мастеров нематериального и материального куль-

турного наследия Югры» унтасн Ёмвош округ губернатор грант вухәт еша павтәс. Ас потты тыләщн З. Лозямова хәншум словарь етл. Иса кәт щурәс арат киника пйтл. Тәм ут посн мет йм хәнты ясңәт вәндтәты. Вантә, тәта кашән вер щирн ар ясңәт ийха әкәтман вәл. Щәлта мет вән амәт рәт ясңәт йма вәты хәннехә щимәщ мосты киника хәншәс.

Путәр хәншәс:
Ульяна Молданова



«Щаня ёх» якты-ариты тәхи

Тәнял дүңән дьпәт тыдәщ юхи хәщум хәтләт мәр «Ма Дорвош мўем» ёмәңхәтл вәлүм щосәтн «Щаня ёх» якты-ариты тәхи хәннехуятәт пила ийха вәйтантийлсум па путремәсум, муй щирн дыв тәм йисн вәлдәт.

Тәм юхи хәщум оләтн «Щаня ёх» якты-ариты тәхи кәщә неңә Галина Артанзеева павәтсы. Щит пәта ма лүвел иньщәссем.

Галина Гавриловна, нәң «Щаня ёх» якты-ариты тәхи кәщәя вәлдән па айкелши вер оләңән мўң «Хәнты ясәң» газетаева тўва.

► Ма щиремн, мосл лупты, хути 2018-мит одн мўң якты-ариты



▲ Г.Г. Артанзеева

тәхев 25-мит ол вўшәла юхтәс. Тәмхәтлараттелдн яң хәннехә «Щаня ёх» хуши тәйлүв. Щи вер тумпийн, мўң айлат ёха «Най» немуп якты-ариты хот па пўншсүв. Арсыр хурамәң ванлтупсәт ләщәтты пурайн арпеләк хәнты мирәв якәт яклүв па йис арәт арилүв. Лўңәлтуп арәт, мәта утәт неңәта ариты рәхләт, ищиты кашәң ёмәңхәтл мәнты пурайн арилүв. Щәлта Кев пеләк шовәр ими хўв ар мўң якты-ариты тәхи неңлүв пурапурайн ариләт. Щәлта әд хәннехуятәт дыв юканәда верум хәнты ёх арәт па шеңк сәмәңа арсыр мирн хәдәнтлүйт. Нәрәсьюх, вантә, иса ән тәйлүв па щитәт юкана ай пеньшәрәтн, вўды тупаитн па сыр-сырлән хәнщупәтн юнтлүв.

Галина Гавриловна, муйсәр хот йитн нын «Щаня ёх» якты-ариты тәхән арсыр етнхотәта па ванлтупсәта ләщәттийлты щир тәйл?

► «Щаня ёх» тәхев пўншум вўш эвәлт щив яңхты хәннехуятәт Овкәрт кәртәң рўтыщәты хотәвн илем дапәт мәр кәт пўш ийха вәйтантийллүв, сыр-сыр якты щирәт па хәнты арәт тўнщирәңа па тәса мин күтевн вәндәлүв. Щәлта па мирхотәт верлүв, мәта утәт мәнты күтәтн уша павәтлүв, муй хурасуп йис путрәт, хурамәң моньщәт, рәт ёхләд юкан арәт мўң хущева якты-ариты тәхи неңәт йилпа мушатсәт.

Щимәщ мирхотәт сунуптәтйин, ийха нәмәслүв, муйсәр як щирәт, хәннехә юкан арәт па муйсәр йис путрәт елды мўңева вәндәтты мосл. Щиты мўң «Щаня ёх» якты-ариты тәхев тәм йисн айлтыева вәд па рәпитл. Кәртәң ёхн па па мир хәннехуятәтн мўң верты ванлтупсылүв шеңк сәмәңа па мосмән тәйлүйт. Щит пәта мўңева ям па етнхотәта яңхты ёхлүва-неңлүва ищиты мўң яклүв-арлүв, йис путәрлүв сәма хойдәт.

Галина Гавриловна, рўщ щирн ки яма лупты, обряд муй сценка верәт, ищиты мәтты пурайн,

алпа, концертәт мәнты пураитн ванлтәлты?

► Юхи хәщум оләт мәр «Щаня ёх» якты-ариты тәхевн мўң хуятлүв иса щимәщ «Тел» немуп пориләты вер ванлтәты немасыя пиньщәсүв. Мет оләңән неңлүв дапәт акань щәшкан эвәлт ёнтләт. Щәлта щи аканьдал питы ёрнәсн худыева дәмәлтәлуйт. Кимит дапәт акань па худыева нуви сухәң ёрнәсн пўнлуйт. Пори верты пурайн Хинь ики пәта верум питы ёрнәсәт сүмәтгюх илгәита хә ёхн ил ихәтлүйт па Тәрум ащев юкана ёнтум нуви ёрнәсәт па сүмәтгюх нўвәта нух тәхәртлуйт. Щаня ёхн па Хинь икен пәта ёнтум питы ёрнәсәт иса тәдәнтелдн мўва лоттәлуйт.

Тәмәщ «Ма Дорвош мўем» немуп ёмәңхәтләт нынана муйсәр унтас тәта верләт, мосләт щимәщ вәйтантиупсәт муй па әнтә?

► Ма нәмәстемн, тәм шеңк ям па әмәщ ёмәңхәтл. Вантә, хәнты ёхлүв-неңлүв тәм хәтләтн дыв күтәдн ийха вәйтантийлләт, щәлта ләтәсләт-тынәсләт, кашәң кәртәң муй вошәң хәннехуятәт иса дыв якты-ариты хурасләд тәта тәса па хурамәңа арсыр мирәт елпийн ванлтәләт.

Тәмәщ ёмәңхәтләт елды ищит тўнщирәңа па тәмиты яма верты мосл.



▲ «Щаня ёх» якты-ариты тәхи ёх Дорвош район кәщә хә А. Головин пила

Путәр хәншәс:
Владимир Енов



Катра щирн ёнтәсл

«Товары земли Югорской» немпи ванлтупсыйн мәнема шеңк әмәщ вәс рәт Лорвош мўвем әвәлт хәнты имие шиваләты, лўв пуркайт тыныйс. Ма имухты лўв хущела мәнсум, вўща версум па елды иньщәсты питсем.

Вўща вәда, имие! Еша нәң олңенән путәрта.

► Ма немем Зоя Ильинична Сандрина, эви опращ немем Ребась вәс. Ащем Илья Егорович Ребась пәрәс, лўв Усть-Войкары кәрт әвәлт вәс, хўл велпәсдуман рәпитәс. Аңкем Евдокия Константиновна, эви опращ немәл Конкина вәс, лўв Анши кәрт пўнәлн, щит Муши вош әвәлт 18 верстайн вәл.

Муйкем няврем нын семяенән вәс?

► Нял эви вәс, мўң юпевн пух сема питыләс па антәма йис. Мўң семьяевн ма – мет вән няврем. Хулыева вәлдўв, хуйтат рәпитләт, хуйтат рўтьщәләт. Ма 58 ола йисум.

Юхан ов кәртән (щит Восяхово кәрт әвәлт 15 верстайн) әшкола антәм вәс, щирн ма Восяхово кәртән вәндтыйдсум. 1978-мит олн нивәл класс юпийн па Тюмень воша мәнсум, щәта и ол шәп ёнтәсты вера, миләт ёнтты вәндтыйдсум. Юхлы керләсум па Муши вошн дәмәтсум ёнтты тәхийн рәпитсум. Щәта хә версум, икем вўды таш давәлды хәя вәс. Яң ол вўды хотн яңхсум. Вет няврем тәйлум, кәтнәла вўды хотн сема питсәңән. Ин хәлум вәң тәйлум, эвидам хә версәт. Андрей ай пухем

22 ола йис, армияйн служитәс. Хәлум хилне па хәлум хилы тәйлум.

Ма Муши вошн вәлдум, 15 ол Лорвош район пәльницайн санитарка рәпитсум. Ин пенсия мәнсум, хурамәң пуркайт ёнтлум, тынесман арсыр кәртәта, вошәта яңхлум.

Муй щирн нәң «Товары земли Югорской» немпи ванлтупсы олңән вәйтсән?

► Ма, вантә, ванкўтды Советской, Югорск па па вошәта тынесты яңхийлум, щәта щи ванлтупсы олңән хәдсум па тыв щи юхәтсум. Интәм ма хәлмит пўштыв юхәтсум. Вәңемн тыв тәсыном.

Нәң муй тынесты тәсән?

► Нявремәт, имет пуркайт, юлн тәйты тапочкайт па па вўды сух әвәлт кўр дәмәтсухәт.

Мир дәтләт муй әнтә?

► Мудхатл кәт пуркайтнәң дәтсыйнәң. Ими пурка 15 шураәс шойт тын тәйл. Ма вантлум, ванән тынесты ими пуркайдал тыншәкәт. Ма катра щирн кепл ёшн тәналдсум, депәк вуйн еша нерсәдам. Щимәщ пуркайт имет кәншләт, щитәт ар ол тәйты рәхл.

Хута нәң кепләт дәтлән?



▲ З.И. Сандрина. Л. Гурьева верум хур

► Мўң Муши вошевн вўдең ёх кепләт тынәләт. Щи тумпи ма Харсаим, Аксарка па па вошәта вўды давәлды ёх кәсупсәта яңхлум, щәта ипудяң тынеслум па кепләт дәтлум.

Муйкем арат пенсия вух еша вўдән?

► Пенсия вухем ай, сыры 9 шураәс шойт вух вәс, вантә, яң ол вўды хотн пўт кавәртты, сух пәсты па па верәт верты неңа рәпитсум, щи пурайн тыләщ вух ай вәс. Щәдта 15 ол санитарка вәсум, ищи тыләщ вухем ай. Ма пенсия мәнмем юпийн санитаркайт тыләщ вухдал вәна йисәт. Интәм пенсияём еша вәна йис – 11 шураәс шойт вух. Тыләщ мәр вәлты щи вух ән тәрмәл, щит пәта пуркайт ёнтлум па тынылум. Ма

«Ветеран труда Ямала» нем тәйлум, щи пәта и шураәс шойт вухн мәдыюм па социальной защита әвәлт па и шураәс шойт вўлум. Иса ийха лўңәтты ки, ма пенсия вухем – 15 шураәс шойт вух. Ма Мушийн атәлт хот тәйлум, щирн тәп нуви тўт па нампар пәта вух сухуптәлум, әхәт щи сухуптылум вухәт әвәлт ишәп юхлы мәды.

Еша тәм ванлтупсы олңән путәрта.

► Шеңк мосты ванлтупсы, вантә, тәта итәх ёх тыныләт, итәх хуятәт дәтләт. Тыв юхтум мира пуркайдам хән дәтләт, имухты дупләт, мәтты ки, ма пуркайдам ямәт.

З.И. Сандрина пида путәртәс
Людмила Шульгина



Хилеңәд енемәлман вәд

Ханты ими Лина Григорьевна Молданова хәлүмъяң мултас ол мәр Нуви сәңхум район Ваньщавәт кәртән нявремәт хәтл мәр тайты хотн рәпитәс, интәм пенсияйн рүтыщуман вәд.

Лина Григорьевна Сүмәтвош район Сәпәсләң кәртән 1957-мит од Ас хәлты тыләщ 16-мит хәтлән сема питәс. Ши одн Сүмәтнюл, Сәпәсләң, Ваньщавәт колхозәт ийха пиләтсыйт, щит пәта мир ай кәртәт эвәлт Ваньщавәта касәлсәт. Щиты Лина Григорьевна тәп-тәп сема питәс па Ваньщавәт кәрта тәсы. Аңкел – Прасковья Васильевна Юрьева – Вулаң Отечественной даль пурайн тарма рәпитәс, щирн «Труженик тыла» нем тайс. Лина Григорьевна щиты аңкел олаңән лупәс:

» Дәль однитумн лүв тәп 17 ода йис. Имухты Поднавәт воша китсы, ләшкопн рәпитты вәлтәсы. Ши юпийн лүв Хүлдор кәртән ләшкопн рәпитәс. Мир эвәлт вүйом хүл судысәт, сорәлсәт па Касум воша тәтылсәт. Ши тумпи лүв лов әхәлн пәщта па мосты летутәт тәтыяс. Дәль юпийн Ваньщавәт кәрта керләс па пенсия вәнты колхозн мис пәсты неңа рәпитәс.

Лүв ащел – Григорий Степанович Юрьев – хүл ведпәсләты хуята вәс. Семьяелн хәлүм няврем вәс, Лина, Зоя па Степан. Айтелн дыв ащел пида Ван панән, Ай рүш панән хүл велпәсләсәт, аңкела-ащела иса верәтн нәтсәт. Юдн мис па довәт тайсәт, щирн лүң пурайн дыв пәтәда турн ләщәтсәт. Зоя па Степан хүвн әнтәма йисңән.



Л.Г. Молданова. Н. Рагимова верум хурнән

Ваньщавәт кәртән Лина Юрьева ашколайн нивд класс етшуптәс па Пулңавәт воша елды вәлттейдты мәнәс. Сүсн щив юхтәс па Ваньщавәт эвәлт пищмайн китсы, вантә, яйд кәшитты питәс. Ши юпийн лүв юхи керләс. Аңкела нәтман вәс. Ащел әнтәма йис, хән Лина Григорьевна лапәт од вәс.

16 ода ювмадн Лина Григорьевна ай нявремием хәтл мәр тайты хота рәпитты вүсы. Олаңмит олаңн няня вәс, 1991-мит одн йилуп садик пүншсы. Лүв щәта воспитателя рәпитты питәс. 2004-мит одн лүв пенсияя мәнәс.

Лүв лупд вән пәмащипа Надежда Денисовна Молданова па шәңәта ювум неңа Фаина Васильевна Попова. Дын ши пурайн нявремәт дәвәлтты неңәна вәсңән

па ар нәтсәңән Лина Григорьевна яма па тәса пушхиет пида рәпитты.

1978-мит одн лүв икия мәнәс, щит Роман Афанасьевич Молданов хуши. Дын няд няврем тайсәңән. Тәп дыв хотәда шәк юхтәс, Лина Григорьевна 30 ода ювмадн икиды хәщәс, Роман Афанасьевич әнтәма йис, мет ай эвән ши пурайн тәп кимит шәп ода йис. Щирн айлат не атәлт няд няврем енемәлтәс. Дыв эвәлтәда ин тәп Дмитрий вән пухәд хәщәс, кәт эвәңәл па и пухл әнтәма йисәт. Лина Григорьевна хәлүм хилы тайл. Мария эвел и пух тайс, лүв немд Евгений Лельхов, Нуви сәңхум вошн ащел пида вәд, ванкүтлы аңкаңкел хуши Ваньщавәта юхтейд. Людмила эвел эвәлт кәт няврем хәщсәңән –



Лина Григорьевна хилеңән Екатерина па Александр Тарлиннән 2013-мит одн

Александр па Екатерина Тарлиннән. Дын Лина Григорьевна пида Ваньщавәт кәртән вәлдәңән. Саша тәм одн 9-мит класс етшуптәс, Катя – 8-мит класс. Интәм дыв ши хотн вәлдәңән, хута Лина Григорьевна енемәс.

» Ма ши хот пәта иса мосты непекәт ләщәтсум, аңкем эвәлт наследства версум, хотәв ин шенк ай па катра, 1957-мит одн омәссы, хән ма сема питсум. Ма йилуп хот вохты щира непека хәншсаюм, тәп ән вәдем, хән мәлыном.

Ма Лина Григорьевна дәңхалум ям яснәт лупты, ләдн лүв Александр па Екатерина хилеңәл пида тәлана, уяна, яма ат вәсәт, ләдн йилуп вәлты хотн ат мәсыйт. Тәрум Ащийн иса мәр ат дәвәлдайт.

Путәр хәншәс:
Надежда Рагимова



Нумсăл щирн дүвела рэпата муцатăс

Тэнял олэв товийн, ай кер тылăщ юхи хăшум хăтлăтн, ма Игрим вошн Сүмăтвош районăн рэпатаём щирн вэсум па арсыр хăннехуятăт пида вэйтантилсум па путремăсум. Дыв кўтэлн Центр ремёсел немуп тăхи хот йитн немасыя сыр-сыр айкелăт методист щирн рэпитты вухаль неңат эвăлт па вўсўм.

Мосл лупты, ху-ты Галина Николаевна Вынгилева (опрац немăл щирн, Тальма) Сартынья кэртăн Сүмăтвош районăн тăм нуви тэрмев илпия юхтăс. Дўв сема питмал пурайн шеңк мелăк, тевăн тови хăтлăт вэсăт. Щит пăта тăм неңев яснăт щирн, мет сăмăна тови па щăлта лўн тăйл.

Айтелн Галина аңкелашел пида Сартынья ай кэртиелн енмăс па вэс. Имудтыйн Сартынья кэрт хэлмит классăн рўщ щирн коррекционной ашколайл кэцаитн лăп тэхăрсы. Щи пăта аңкелашел иса рэпатайлы хăщсăнăн. Вантэ, лын китумтак щи ай ашкола хотэл хуца рэпитсăнăн.

Щи вер юпийн мет олăнăн Галина эвел айшăк классăтн иса Сүмăтвошн илем ол мър вэнлтылăс. Щăлта кимит ол Лев юханăн кўтуп ашколая йнхăс, хута па хăннехуятăт хот хуци вэс. Эхăт аңкелашел нумăс версăнăн, муй щирн вэншăк воша тăм кўтăтн касăлты мосл. Щи пăта лын Игримн йилуп хот лэтсăнăн па эхăт хулыева хоттел эхдал пида вэлты щив мăнсăт. Щиты Галина 1982-мит ол вўш эвăлт Игрим вошăн кўтуп ашколайн вэнлтыйлты питăс. Еша вэс 1989-мит одн дўв ашкола етшуптăс па А.И. Герцен немуп Ленинград

вош педагогической института елды вэнлтыйлты щира мăнты нумăс верăс. Щи тăхи хуца дошкольной факультетн Галина 1994-мит ол вэнта вэнлтылăс.

Щăлта дўв юхи юхтăс па Игрим вош «Хăтлые» немуп ай нявремăт хăтл мър тăйты хотн воспитатель муй педагог-психолог щирн рэпата дўвела муцатăс.

Елды педа Галина Николаевна нивăл ол мър ай нявремăт лавăлды хотн рэпитăс. Эхăт 2003-мит ол вўш эвăлт Игрим вошăн Детско-юношеской центр немуп тăхи педагог-психолог щирн йилуп рэпатая павăтсы.

Щи верл тумпийн, Игрим вош «Югра дьл-нуптăты» тăхия кэца неңа хăнтэтн па вухалытн пирысы. Щăлта дыв айлтыева сыр-сыр пицмайт округев кэцаита хăншсăт, мăта угăтн Центр ремёслайт хот шуши мирев хăннехуятăт ийха вэйтантилты муй арсыр верăнтты щирăта вэнлтыйлты вохсăт. Еша вэс щимăщ хотн кэцаитн па мăсыйт.

Центр ремёслайт хотн, Галина Николаевна яснăт щирн, дыв хуцела юхтыйлты хăннехуятдал пура-пурайн вэйтантупсэт муй па ванл-



Г.Н. Вынгилева хэлмит тăхийн ай хопаң кăсупсэт лэщăтум пурайн нух питăс



Игрим вошăн Центр ремёслайт хотăн неңат верум пурмăсыет

тупсэт верлăт. Щи тăхийн сыр-сыр шуши мирăт ёмăнхăтлăта лэщăтыйл-лăт. Неңат муй айлат эвет ёнтăсты па сăк эвăлт хурамăн пурмăсыет кăратты ймсыева вэнлталыйт.

» Кашăн ай муй вэншăк пурмăс, щăшкан эвăлт ёнтум дэмăтты сухăт, нюки эвăлт верум нирăт, тунты йиңлăт па арсыр воньщупиет тăта хулыева иса мўн

неңлўв тэса па хурамăна лэщăтсăт, – щиты тăм хотн методист щирн рэпитты неңев мăнема лупăс.

Галина Николаевна нёхмăс, хуты дўв нумсăл щирн рэпата тăйл па шеңк сăмăна шуши мир хăннехуятăт культура вера катлăсыйл.

Путър ханшăс:
Владимир Енов



Тэк кәртәң ай леккар не

Округевн кашән кәртән мир ймәлты хотәт омәсләт, тәп мет ай кәртәтн щимәщ тәхи әнтәм. Дыв вәншәк кәртәта пилгман вәлдәт. Тэк кәртән пәльница хот вәд па щив Устрём па Пәкәр кәртәң ех лундәт.

Товийн Тэк кәртә йңхсум па мир лекцитты хота луңтыйлдсум, щи тәхи кәща не Любовь Михайловна Кузнецова (Новьюхова) пида рәпатайл олаңән путәртсумн. Интәм щәта кәт тохтур рәпитл. Дыв кәща неңа па Саранпауль вош эвәлт юхтум айдат не акушеркая вәд.

Любовь Михайловна ашкола юпийн Ёмвош медучилища хуши вәлдәтәс. Щит 1978-мит олд етшуптәслә па Сосьва кәрта рәпитты китсы. Ол мултас щәта рәпитәс, щәлта ики верәс па рәт Тэк кәртәла вәлты мәнсаңән. Щи пурайн әңкел-әщел, упидәл-әйләл щәта вәсәт, щи пәта сәмәлдн шеңк юхды талсы.

Ащел, Михаил Андреевич Новьюхов, Вулаң дала йңхум хә. Ленинград вош пүңәлдн далаясмал, сапәра вәс. Щәлта мәшмәлсы, и күрд вотшәслә. Щи юпийн юхи юхтәс, вой-хүд вәд-пәслуман вәс. Әңкел, Екатерина Семёновна, ищи колхосн рәпитәс. Дын ар нявремәң хот енмәлсәңән. Ар хот вой тәйсәңән. Любовь Михайловна лупл, хути дыв



▲ Л.М. Кузнецова. Н. Вах верум хур

щи войт эвәлт хәшум мис худна щи тәйл.

» Ма Тэк кәртән сема питсум, щи пәта вән амәтн рәпитты па вәлты юхды керләсум. Щи пурайн әңкем-әщем худна дыдәңәт вәсәт. Щиты вәдупсем тәта щи мәнәс. Мин упем пида хотәң ехлүв хуши мет ай пилдән вәсман. Ашколайн лүхән хәтәтлясман па физкультура учителя йиты ләңхасман. Хән елды вәлдәтәс щира Ёмвоша мәнсумн, ма леккара йиты нумәсн юхәтсыном. Па Ёмвош медучилищия непекам мәсдам. Пидем па Тюмень воша вәлдәтәс мәнәс. Учителя йис па ар ол тренера рәпитәс, – лупәс Любовь Михайловна.

Икисәңән Тэка вәлты юхәтманән, пәльницайн мултас рәпата тәхи әнтәм вәс. Дыв ай нявремәт дивәлты хотн ай леккара рәпитты питәс. Щәлта 1994-мит олд пәльница

мәнәс па интәм вәнты щәта щи рәпитл.

Тәмхәтл Тэк кәрт пәльницайн 300 вән хуят па 115-кем няврем хәншман вәлдәт, щит тәп Тэк кәрт ех. Щи тумпи щив Пәкәр па Устрём хуятәт ищи лундәт.

Дүң мәр щив Ёмвош эвәлт Н. Пирогов немпи тўтәң хопн тохтурәт юхтыйлдәт. Мир вантләт, хуйтат мулты кәши-мәш тәйләт ки вән пәльница китлайт. Щи пурайн хулиева кәртәң мир партләлдал, дәлдн тохтурәт хуши ат йңхсәт. Ищиты Сүмәтвош эвәлт леккараәт юхтыйлдәт, ашкола па садик нявремәт вантләт.

Кәртән ин шеңк дивәрт кәшийн кәшитты хуят әнтәм. Хуйтат дивәрт мәш тәйләт ки, Сүмәтвош муй па Ёмвош пәльница мәнләт.

Тэк пәльницайн рәпитты неңән кашән ол ай пушхәта прививка пуртән доншәлтәләт. Пәкәр па Устрём кәртәң

хуши шеңк ай няврем әнтәм, тәп ашколайн вәлдәтәс луват эвәт-пухәт. Щәта вәлты мир Тэк пәльница юхтыйлдәт муй па Сүмәтвоша тохтурәт хуши йңхләт.

Мосты пуртән леккар хотн дыв иса тәйләт. Муй әнтәм ки мосты пурайн дыв Сүмәтвош эвәлт китлайт, муй па Любовь Михайловна воша йңхталн тәгыял.

Ма иньшмәсем, мәта мәшн ар пеләк хән-нехуятәт кәшитләт. Мулты кем вәнлата ювум хуятәт вән давления тәйләт. Описторхоз сәд вой кәши ищи вәд, тәп тәм юхи хәшум оләтн шимл хәннехә щимәщ мәш тәйл. Ашколайн муй садикн рәпитты ех кашән ол тохтура вәлдәтәс, анализәт мәләт. Кәшаң хуятәт имухты пәльница лекцитылдты китлайт. Турәх мәш тәйтты хуят ищи шимл. Кәт-хәлүм хуят кәшитл ки, дыв имухты пәльница партләйт. Нявремәт ищи нух вантләйт, немасья Манту прививка верды.

Вәнлат хуятәт па нявремәң әңкет-әщет санатория лекцитылдты йңхләт. Щит Нуви сәңхум, Тюмень, Сәрхәндвоша, нявремәт па дүң мәр щорса тәгыял.

Щиты айкемн кәртәң ай тохтур неңәт мир лекцитман щи рәпитләт. Щи пәта дыведа вән пәмащипа ясәң лупты мосл.

Путәр хәншәс:
Надежда Вах



Ар оқ нывремәта вухаль ясаң тәд

Ным Нярьёх кәрта йнхмемн ма нывремәт вухаль ясаңа вәндтәты не Лариса Николаевна Карпенко (Хозумова) пида вәйтантийдсум па путәртсум.

Тәм вухаль не ван хәтлуп тыдәш 19-митн 1970-мит одн Сүмәтвош район Саранпауль кәртән сема питәс. Ашкола юпийн елды хәтл мәр ай нывремәт тәйтты хотн эвепухәт пида рәпитты вәндтылдәс. Елды лупәс:

» 27 оқ юхлы кәшайт уша версәт, хуты Ным Нярьёх кәртән нывремәт рәт ясаңан ән путәртләт, щирн тәта әшколайн рәт ясаң урок версы, ма тыв рәпитты китсыюм. Ным Нярьёх кәрта ведши юхәтмемн ма уша версем, хуты тәта тәп пирәш ёх вухаль щирн путәртләт, нывремәт иса ән хошләт. Щиты 27 оқ әшколайн нывремәт вухаль ясаңа па литература, щиты тумпи эвепитты, пүт кавәртты па арсыр ими верәта вәндтәлдәм. Елды ма заочной щирн Югорской государственной университетн «Рәт (вухаль) ясаңа па Увәс мир литература» вера вәндтәйлдсум.

Ным Нярьёх кәртән әшколайн «Этнокультурное развитие детей» немпи вер тәды. Щи пәта нывремәта шуши мир йис вәлупсы, рәт ясаң, литература урокәт ләшәтман вәлдәт.

Сыры әшколайн дапәт мәр и щос рәт ясаң па и щос вухаль литература урокән вәсәң. 3, 4, 5-мит классәтн нывремәт факультативной щирн вәндтәйлдәс. 5-9-мит классәтн эвепухәт

тәп вухаль ясаңа вәндтәйлдәс, 10-11-мит классәнән – вухаль литература. Вухаль мир литература урок К.В. Афанасьевин, Н.В. Сайнаховин хәншум киникайт хүват ләшәтлүм, йилуп киникайт ведши мүн әшколаева юхәтсәт. Щи урокәт хүват нывремәт арсыр нумсәң кәсупсәтн кәсты ләшәтлүв. Шеңк әмәш, хуты ма вәндтүм нывремәт рәт ясаң кәсупсәтн одаңмит тәхет вүдәт.

Ма иньшәссем, алпа, ин лүв уша верәс, итәх нывремәт ищи елды рәт ясаңа вәндтәты ёха йилдәт. Юхлы лүв лупәс:

» Интәм мүн, вантә, факультативной щирн нывремәт рәт ясаңа вәндтәйлдәт, щит вер хән? Щи тумпи Ёмвошн ЮГУ хушса рәт ясаңа вәндтәты ёх ләшәтты ән питсәйт, Санкт-Петербург вошәң Увәс мир института әңкет-әшет нывремәт ән китләт, шеңк хүв мұва мәнты мосл. Кәртәтн айлат непекәң ёха ищи йм хот, тыдәш вух мәты мосл. Ин дыв непекәңа йитәд юпийн рәт кәртәдә рәпитты па вәдты ән кердәләт.

Л.Н. Карпенко эвәлт уша йис, хуты әшколайн тәп 80-кем хуят вәндтәйл, щит эвәлт ар пеләк вухаль ныврем. 1-мит класса 7-8 эвепух юхәтл, 9 па 11-мит классән тәп 3-4 ныврем етшуптәд. Па классәтн



Л.Н. Карпенко

3-7-14 ныврем вәндтәйл. Вәндтәты не лупәс, муй щирн кәртән нывремәт экзаменәт мәлдәт:

» Интәм 4-мит класс етшуптәты нывремәт экзаменәт мәты питсәт. 9-11-мит классән етшуптәты нывремәт йма экзаменәт мәлдәт, итәх хуятәт елды университетәта вәндтәйлты мәнләт. 11-мит класс етшуптәты нывремәт лупләт, мәтты ки, щикем лавәрт экзаменәт мәты, видеокамерайт турас верләт.

Лариса Николаевна па учителят иты кашәң оқ немасыя курсәта йнхийл па йилуп щирн нывремәт вәндтәты вера вәндтәйл, ин лүв одаңмит разряд тәйл. Ным Нярьёх кәртән әшколайн 27 учитель рәпитл, хулыева 1-мит высшой разряд тәйләт.

» Йм арат оқ юхлы мүн хушсева Калмыкия мұв эвәлт кәт вәндтәты не юхәтсәңән, дыв служебной хотн вәлдәңән. Мосл лупты, хуты юхи хәшум одаңт мүн кәртәвн ар йилуп хот омәсы, йилуп кәрт хулы тывәс.

Л.Н. Карпенко кашәң оқ нывремәт рәт ясаңа па литература вәндтәты ёх күтн кәсл, тәм оқ лүв хәлмит тәхия питәс.

Кашәң хәтл Л.Н. Карпенко урокәт юпийн елды эвепухәтты верәта вәндтәл.

» Тыв 12 ныврем юхтәйл, дывела шеңк әмәш хурамәң турлопсәт верты, аканят пәты вухаль ёрнасәт па па ләмәтсүхәт ёнтты па па верәта вәндтәйлты. Елды хурамәң пурмәсәт эвәлт вәндтүпсәт ләшәтлүв. Округевн кашәң тәд «Ишьки Ики пәта мойлупсы» кәсупсы ләшәтәйлды, итәх эвепурм пурмәсләд Ишьки Икия мойләләт, – лупәс Л.Н.Карпенко.

Лариса Николаевна Ным Нярьёх кәртән лүңән арсыр епләң дегутәт, әня лыптәт енмәлдәд. Щи тумпи кашәң оқ Ас хүд вәлдәсләты пәта мұв-авәт лавәлдты верәта тәты департамента вохты непек китл. Щи юпийн икел пида мосты арат хүд вәлдәсләты йнхләңән.

Путәр хәншәс:
Людмила Гурьева



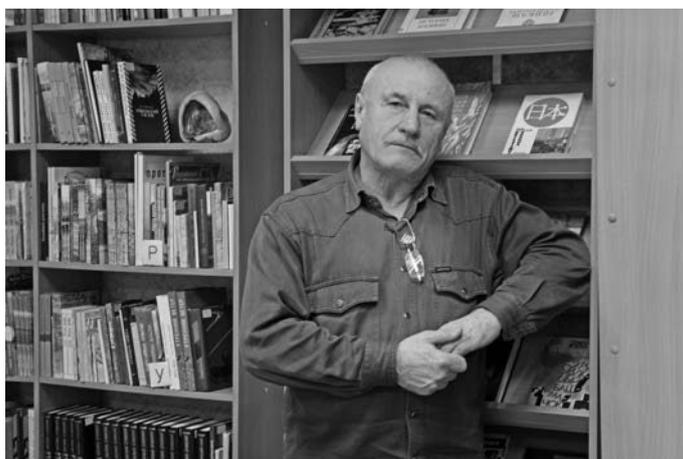
Дўңатты арят ханшты хә

Югра мўвн Советской вошн рәпатаём щирн вәдмемән, арсыр хәннехуятат пилда вәйтантийлсум па путремәсум. Дыв күтәдн рўщ мир поэт па олопн хурат хәншты хә Александр Смирнов вәс. Тәм хәннехә, щи тумпийн, сыр-сыр әмәщ путрәт верл.

Юхи хәшум олатн лўв Советской вошән киникайт дўңатты хот йитн рәпитл па шеңк сәмәңа Югра мўвн вәдты поэтат па писателят вәлупсы па дыв непекәт хәншты щирдал ушәңа-сашәңа тәйләдә. Щит пәта ма немасыя дўвел путремәты хушмәсем па тәмиты иньщәсем.

Александр, муй хурасуп верәт олаңән нәң щимәщ лўңтарәт хәншлән па мәта поэтат ләщәтум стихәт арәт щира верлән?

► Мет юхи хәшум олатн ма Советской вошән күтуп ашколаитн кашәң пўш йилда верум арәт вәнтлтыйдты пухәт, эвет па вәндтәты ёх едпийн арилум. Мәнема әмәщ мўң Югра мўвев поэтат хәншум стихотворенияйт. Щиты ма ймкем арат лўңтар вошевн вәдты хә Владимир Волковец па не Людмила Ветрова эвәлт



▲ А. Смирнов. В. Енов верум хурәң

вўлум. Щәлта щитәт ймсыева арәта ләщәтлум па арсыр тәхетн хәннехуятат едпийн арилум. Ёмвошн сырыя вәдум поэт хә Павел Черкашин эвәлт ищиты «Тўтәң ай ратхәр» немуп стих ара версем. Па хәйт-неңәт хәншум лўңтарәт тумпийн, ма пура-пураин стихәт тәса хәншлум па щитәт елды арәта ләщәтләдам. Вәлупсем хўватн ймсыева уша версум, муйсәр арәт арсыр

мир хәннехуятәта тәмхәтл мосләт. Вантә, хән хәннехә сәмәңа нәң хәншум арлән тәйл, нәңена па шеңк йм. Имудты олат пураин арсыр путрәт Афганистанән вәдум далд олаңән ма хәншты вўянтсум. Щиты 11-кем ол мәр иса шеңк давәртәңа арсыр ләясты щирәт хәншсум. Щи па хон пеләк мўвн вәдум далдн ма, вантә, ән вәсум па щит пәта мәнема давәртәңа вәс путрәт тәса верты.

Муйсәр вер олаңән нәңена кеншәк лўңатты арәт хәншты?

► Ма щиремн, мосл иса щимәщ верәт олаңән кашәң поэта па писателя хәншты, мәта утәт күтн лўв вәдты-холты щирәдн йм хўв вәс па мәта верәт йма уша версәдә. Ән вәйтты муй па ймсыева ән вантум верәта катләсты иса ән па рәхл. Хән па ма певәдты хотем омәс-

сум, щи пураин әмәщ стих хәншсум. Лўв ёхәт арсыр хәннехуятәтн ищиты сәмәңа хәләнттты па тәйтты питса. Вантә, ма щи лўңтарем йма вәйтты вер олаңән хәншсем. Щәлта итәх пура-пураин мўң Советской вошән рўщ поэт хәев Владимир Волковец хәншум стихәт ушәңа-сашәңа лўңәтлум. Щи щосн имухты лупты веритлум, хуты кашәң вер, мәта ут олаңән поэт хәншәс, лўв ймсыева уша версәдә, арталәслә муй вантсәдә. Щимәщ лўңтарәт лўңатты, хәләнттты муй па әд щиты уша павәттты шеңк әмәщ.

Александр, алпа, нәң хәншум стихлән еша тәта лўңатты веритлән?

► Ма тәп рўщ ясәңән, хәншлум па ищиты ин лўңатты веритлум:

Неоконченная повесть
– ты да я,
Настороженная совесть
– два ручья.
Не слились, а где-то
рядышком журчим,
В знойный день к себе
прохладою маним ...

Муйсәр стихәң киникайт нәң вәлупсы хўватн хәншсән па хән иса щитәт лўңатты щирн есәлсыйт?

► Ма 2006-мит одн мет олаңмит «Сўс пелкем пәнт» киникаём велщи етәс. Ин тәта мосванән «Ма тыхдем» немуп кимит непекем па етшуптәсем. Щит есәдты пәта мосты арат вух мушәтсум.

Кашәң вер тәса хәншты мосл, щи унтасн йма лўңәтлдыов.

Путәр хәншәс:
Владимир Енов





Митрайң юх

Еша вѣлман вухаль мир рѣт ясѣлн «Митрайң юх» тур сыйң киника хѣлѣнтты пѣтлѣт. Щимѣщ тѣрсыйң киника «Центр продвижения языков и культур обско-угорских народов» немуп оса тѣхийн рѣпитты ѣх лѣщѣтлѣт. Щи тѣхи кѣщѣ неѣа Майя Ефимовна Макарова рѣпитл. Мин лѣв пѣлѣла вѣйтѣнтыйлсумн па путѣртсумн:

Майя Ефимовна, тѣрсыйң киника верты кѣша хушѣа вух вѣсты?

► Вухаль ясѣнѣн тѣрсыйң киника нѣр ѣнтѣм. Вантѣ, па ясѣнѣтн рѣхл интернет хѣват арѣт, путрѣт хѣлѣнтты. Имудтыйн нѣмѣсты пѣтсум па муй вѣрн верты, лѣлн ма рѣт ясѣемн ищи тѣрсыйң киника ат пѣтл. Щирн вантты пѣтсум, муй иты щимѣщ верѣт лѣщѣтлѣйт. Елды Ёмвош округ хушѣа немасыя оса верѣт щирн рѣпитты ѣх кѣша грант губернатора лѣщѣтманвѣл. Мѣнщѣл-таса вух холумсѣв. Сыры арталѣсѣв, муй вѣрн вухаль ясѣнѣн путрѣт нух хѣншты пѣтлѣв. Муй тѣхи эвѣлт щи путрѣт вѣлѣв, щиты айлтыева арѣн моньщѣн вер лѣщѣтты олнѣтсум.

Путѣртѣ, муй олѣнѣн рѣхл вухаль ясѣнѣн путрѣт хѣлѣнтты?

► Иса тѣрсыйң киника 110 моньщѣт, ѣкшѣнщупѣт, ай нѣврем киталты арѣт, вухаль мир поѣтат хѣншум путрѣт па па утѣт версѣв. Щитѣт вухаль ясѣнѣн ѣшкола нѣвремѣт кѣша хѣншум киникайт эвѣлт вѣслѣв. Йилпа верты утѣв «Митрайң юх» немн пѣнсѣв. Вантѣ, митрайң юхев кашѣн нѣв – щит ар, муй па моньщ. Щѣлѣта митрайң юхев кашѣн

лыпѣт – щит нѣврем кѣша арсыр юнтты арѣт па ѣкшѣнщупѣт. Тѣм ут унтасн рѣхл уша верты, муйсѣр йис путрѣт вухаль мир катра тѣйсѣт, муй вѣрн вѣсѣт. Мѣва сащты, йиңка сащты Юван Шѣсталов хѣншум путрѣт тѣм тѣхийн хѣлѣнтты рѣхл. Щи тумпи моньщѣн вухаль ими Анна Конькова путрѣт ай тѣпиет хѣлѣт. Югра мѣв писатѣль ими Маргарита Анисимкова хѣншум путрѣт вухаль ясѣнѣа тулмащтуман вѣлѣт па тѣта дывты рѣхл хѣлѣнтты.

Майя Ефимовна, муй тѣхийн вухаль ясѣнѣн путрѣт нух хѣншѣты?

► Ёмвошн айлат вухаль хѣ Денис Вынгилев немасыя арѣт, путрѣт хѣншты студия хот тѣйл. Щѣта лѣв хушѣла «Митрайң юх» немуп арѣн, моньщѣн киникаев хѣншсѣв. Вухаль ясѣнѣн путрѣт «Лылѣн союм» хушѣа рѣпитты кѣтнѣн Владимир Меров, Ольга Норова (Анямова) па «Луима сѣрипос» непекн айкел кѣншты хѣ Николай Меров лѣнѣтсѣт. Лыв хулыева рѣт ясѣл ѣма тѣйлѣл, тѣса вухаль щирн путѣртлѣт. «Митрайң юх» немуп арѣн, моньщѣн ут Россия мѣв кашѣн вѣн вошѣт киника лѣнѣтты хотѣта китлѣлѣв. Щи тумпи



▲ М. Макарова па Н. Чебоненко



▲ Айлат хѣ вухаль ѣх моньщѣт лѣнѣтл



▲ Сыйң киника

тѣм моньщѣт йис вухаль мир ясѣнѣн интернет хѣват хѣлѣнтты рѣхл. Тѣта нѣвремѣт кѣша мѣн ѣмѣщ ван моньщѣт ѣкѣтсѣв. Щѣлѣта ай тѣпиета хѣлѣнтты ѣм пѣта санквалтап сый тыв версѣв. Ма нѣмѣстемн, тѣм арѣн, моньщѣн киникаев мет верѣ ашколайн рѣт ясѣнѣ вѣнлѣтѣты эвета, пухѣта мосмѣтл. Лыв немасыя вухаль ясѣнѣн путрѣт хѣлѣнтты пѣтлѣт. Щѣлѣта аудиокиникаев ѣм хурас тѣйтѣл пѣта вухаль мир хѣншетн нѣм пѣлкѣл верла. Хѣншет тѣса тывтѣл пѣта мѣнѣва «Узоры мира» немуп тѣхийн рѣпитты ики Николай Чебоненко

нѣтл. Щиты ар хуятн вухаль тѣрсыйң киника верлѣв.

Тѣм йисн нѣвремѣт вухаль ясѣнѣн ѣн путѣртлѣт. Щиты рѣт ясѣв вѣты ѣн пѣтлѣв ки, еша вѣлман мѣн ясѣнѣ сѣев хѣлѣ вѣшл. Щимѣщ вер пѣта лыпи нѣмѣса шеңк атум. Щирн тѣм пурайн хѣнты, вухаль, юрн ясѣнѣтн мулты непекаѣт еттыйн – щит вѣн амѣт. Вантѣ, киникайт, нух хѣншум тур сый хѣв йиса па хѣв нѣпѣта хѣщл.

Путѣр хѣншѣс:
Ульяна Данило



75
ГОДА
1945
2020

Нәмты пйтдәлүв



Тэк кәртән кев хурас. Н. Вах верум хур



Вудаң дая тувум ёх немәт рүщ непека́тн

Николай Александрович Неттин 1895-мит одн Сүмәтвош уезд Тэк кәртән сема пйтәс. Лыпәт енумты тыләщ 18-мит хәтлән 1943-мит одн дая мәнәс. Рядовой хәя, пушкан эвәлт есәлты хәя вәс. Вәщ тыләщ 1944-мит одн вәшәс.

Александр Григорьевич Неттин 1920-мит одн Сүмәтвош район Тэк кәртән сема пйтәс. Вәщ тыләщ 13-мит хәтлән 1942-мит одн дая мәнәс. Рядовой хәя, пушкан эвәлт есәлты хәя вәс. Ай кер тыләщ 1943-мит одн вәшәс.

Василий Павлович Неттин 1913-мит одн Сүмәтвош уезд Тэк кәртән сема пйтәс. Лыпәт хойты тыләщ 20-мит хәтлән 1942-мит одн дая мәнәс. Рядовой хәя, пушкан эвәлт есәлты хәя вәс. Ас нопәтты тыләщ 1943-мит одн вәшәс. Павел Иванович Неттин ащел Тэк кәртән вәс.

Илья Константинович Неттин 1900-мит одн Сүмәтвош уезд Тэк кәртән сема пйтәс. Вәщ тыләщ 14-мит хәтлән 1944-мит одн дая мәнәс. Ван хәтлуп тыләщ 1944-мит одн вәшәс. Тэк кәртән Анастасия Васильевна Неттина имед вәс.

Алексей Филиппович Неттин 1923-мит одн Сүмәтвош район Тэк кәртән сема пйтәс. Лыпәт хойты тыләщ 1-митн 1942-мит одн әнтәма йис, Ленинградской областын шавиман вәл.

Георгий Викторович Неттин 1924-мит одн Сүмәтвош район Тэк кәртән сема пйтәс. Лыпәт енумты тыләщ 18-митн 1943-мит одн дая мәнәс. Рядовой хәя, пушкан эвәлт есәлты хәя вәс. Тәндлуп тыләщ 3-митн вәшәс.

Григорий Константинович Неттин 1898-мит одн Сүмәтвош уезд Тэк кәртән сема пйтәс. Лыпәт енумты тыләщ 12-митн 1942-мит одн дая мәнәс. Лыпәт енумты тыләщ 1943-мит одн вәшәс. Татьяна Кузьмовна Неттина имед Тэк кәртән вәс.

Дмитрий Кузьмич Неттин 1913-мит одн Сүмәтвош уезд Тэк кәртән сема пйтәс. Вәйт дор тыләщ 20-митн 1942-мит одн дая вўсы. Рядовой хәя, пушкан эвәлт есәлты хәя вәс. Ай кер тыләщ 1943-мит одн әнтәма йис. Мария Кузьмовна Неттина имед Тэк кәртән вәс.

Николай Алексеевич Неттин Сүмәтвош уезд Тэк кәртән сема пйтәс. Вудаң Отечественной даясман әнтәма йис.

«Память народа. 1941-1945 г.» немпи сайт эвәлт вўюм путрәт

Ханты ясаңа тулмащтәс:
Людмила Шульгина

Ханты ясанг
(Хантыгское слово)
№14 (3554), 23.07.2020

Соучредители
Дума, Правительство
Ханты-Мансийского
автономного округа – Югры
Издатель
Департамент общественных
и внешних связей Ханты-
Мансийского автономного
округа – Югры

Редакция

Врио директора, главный редактор – **Кондина Г.Р.**
Телефон (3467) 33-22-72

Заместитель главного редактора – **Вах Н.И.**
Телефон (3467) 33-24-02

Ответственный секретарь – **Рагимова Н.В.**
Телефон (3467) 33-24-02

Адрес редакции и издателя:

628011, г.Ханты-Мансийск,
ул.Комсомольская, 31
тел./факс (3467) 33-17-52

E-mail: gazeta@khanty-yasang.ru
Газета размещена на сайте
www.khanty-yasang.ru

Отпечатано:

ООО «Новости Югры-
Производство» г. Сургут,
ул.Маяковского, 14.

Индекс **04393, 54393**

Тираж **2166** экз.
Заказ **2373**
Цена свободная

Газета зарегистрирована
Управлением Федеральной
службы по надзору в сфере
связи, информационных
технологий и массовых
коммуникаций по

Тюменской области,
ХМАО-Югре и ЯНАО.

Свидетельство о регистрации
ПИН №ТУ 72-00796
от 23 января 2013 г.

Мнение авторов
публикации не
обязательно отражает
точку зрения
редакции.